

Рецензія
на освітньо-наукову програму «Галузеве машинобудування» третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)
галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво
спеціальність G11 Машинобудування (за спеціалізаціями)
Сумського національного аграрного університету

Сучасний розвиток машинобудування, зокрема аграрного, характеризується інтенсивним впровадженням інноваційних технологій, цифровізації виробничих процесів, застосуванням сучасних методів моделювання, прогнозування та оптимізації роботи технічних систем. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває підготовка висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, здатних здійснювати фундаментальні та прикладні дослідження, генерувати нові наукові знання та впроваджувати результати наукових розробок у виробничу та освітню діяльність.

Освітньо-наукова програма «Галузеве машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спрямована на підготовку здобувачів ступеня доктора філософії, здатних розв'язувати складні наукові та прикладні проблеми у сфері механічної інженерії, зокрема у галузі створення, модернізації, дослідження та ефективної експлуатації технічних систем і машин. Метою програми є формування у здобувачів глибоких теоретичних знань, дослідницьких компетентностей та практичних навичок проведення наукових досліджень у галузі машинобудування, що відповідає сучасним вимогам розвитку науки, техніки та виробництва.

Структура освітньо-наукової програми передбачає поєднання освітньої та наукової складових підготовки. Освітня складова включає комплекс обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін, спрямованих на формування загальнонаукових, дослідницьких та професійних компетентностей здобувачів. Зміст дисциплін охоплює питання методології наукових досліджень, сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами, підготовки наукових публікацій, цифрових технологій в експериментальних дослідженнях, а також перспективних напрямів розвитку аграрного машинобудування.

Важливою складовою програми є розвиток у здобувачів навичок наукової комунікації, академічного письма, педагогічної діяльності та міжнародної наукової співпраці. Передбачена педагогічна практика сприяє формуванню професійних компетентностей, необхідних для здійснення науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти.

Тематика наукових досліджень, що реалізується в межах освітньо-наукової програми, охоплює актуальні напрями розвитку галузевого машинобудування, зокрема моделювання і оптимізацію робочих процесів машин, підвищення їх надійності та енергоефективності, удосконалення конструкцій аграрної техніки, розвиток технологій діагностування, технічного

обслуговування та відновлення машин і обладнання. Це відповідає сучасним тенденціям розвитку механічної інженерії та потребам виробничого сектору.

Аналіз змісту освітньо-наукової програми свідчить про її відповідність вимогам стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування», чинному законодавству у сфері вищої освіти та сучасним тенденціям розвитку інженерної науки і техніки. Програма має логічну структуру, чітко визначені програмні компетентності та результати навчання, що забезпечують формування у здобувачів необхідного рівня наукової підготовки.

Проте є зауваження, щодо змісту ОНП та змісту окремих силабусів ОК:

1. У пункті «Особливості ОНП» потрібно виключити з пропонованих тематик дослідження «досягнення потрібних триботехнічних властивостей поверхонь тертя...», оскільки це напрям іншої спеціальності.
2. Працевлаштування випускників – відсутня можливість працювати на заводі, КБ чому?
3. Система оцінювання, четвертий абзац «Під час поточного і підсумкового контролю...враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові статті...». Таке оцінювання реалізовано на всіх ОК чи на якомусь конкретному. Якщо це реалізовано на одному, двох ОК доцільності наводити цей абзац немає – його треба виключити.
4. У ПРН 11 доцільно конкретизувати, які Цілі сталого розвитку маються на увазі. Та записати «Організовувати і здійснювати модернізацію та ефективну експлуатацію...», оскільки здійснювати експлуатації у відповідності до вимог це рівень бакалавра.
5. У назвах тем ОК 11 доцільно вказати, що розглядаються наукові інновації або особливості транспортних засобів, технологічних ліній, а не загальні основи.
6. На структурно-логічній схемі не має логічного переходу до вибіркової дисципліни. Зрозуміло, що обов'язкові компоненти є передумовою для вибіркової. Позначте це стрілкою, а від них стрілку у ОК 14.
7. Передумови допуску до захисту за умови успішного виконання «індивідуального наукового плану» при цьому план аспіранта, який наведений у вкладці «Аспірантура» має назву «Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії». Доцільно погодити назви щоб не плутати здобувачів.
8. ОК 9 тема «Практичне застосування теорії пружності та опору матеріалів» – практичні заняття відсутні. Тема 7 повинна бути перед темою 3, так було б логічніше.

В цілому освітньо-наукова програма «Галузеве машинобудування» є актуальною, науково обґрунтованою та спрямованою на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних здійснювати наукові дослідження, впроваджувати інноваційні технології та забезпечувати розвиток галузевого машинобудування.

З урахуванням викладеного вважаю, що освітньо-наукова програма «Галузеве машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відповідає сучасним вимогам підготовки докторів філософії та може бути рекомендована до реалізації у Сумському національному аграрному університеті.

Доктор техн. наук, професор,
в.о. директора
Інституту овочівництва і
баштанництва НААН

Олексій АЛФЬОРОВ